

Biosférická rezervace Dolní Morava, o.p.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2015

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	2
PROGRAM ČLOVĚK A BIOSFÉRA A BIOSFÉRICKÉ REZERVACE	4
BIOSFÉRICKÁ REZERVACE DOLNÍ MORAVA	5
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI	7
VÝZNAMNÉ AKTIVITY V ROCE 2015	10
OSTATNÍ AKTIVITY	18
PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI V ROCE 2016	21
DÁRCI A PARTNEŘI	21
HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI V ROCE 2015	22

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení přátelé,

Biosférická rezervace Dolní Morava, obecně prospěšná společnost, modelová biosférická rezervace celosvětové sítě biosférických rezervací, má za sebou jedenáctý rok svých aktivit. Rok 2015 nám na jižní Moravě připravil další klimatický extrém, a to nebývale dlouhá období sucha ve vegetačním období a v létě pak rekordní počet dnů a nocí s tropickými teplotami. Celosvětově se klimatické extrémy vyskytují v různé podobě stále častěji. Někde jsou rozsáhlé oblasti sužovány záplavami, jinde stále častějšími výskyty tornád či tropických bouří, nebo naopak suchem a nedostatkem vody. Celá planeta je klimaticky neklidná a tento neklid se přenáší i na postihované obyvatelstvo, zvláště v rozvojových zemích. Stále častěji se proto na nejvyšších úrovních jednání politiků projednávají otázky klimatických hrozeb a možnosti obrany proti nim. Jsou přijímány globální smlouvy s cílem zajistit **udržitelný rozvoj** a základní ochranu ekosystémů planety Země. V loňském roce byla přijata v Paříži v prosinci 2015 významná celosvětová Rámcová úmluva OSN o změně klimatu, navazující na „**Agendu pro udržitelný rozvoj 2030**“, přijatou v září 2015. Pro celosvětovou síť biosférických rezervací byla v rámci UNESCO schválena **Strategie MAB 2015–2025**. Společně tyto nové globální smlouvy zajišťují komplexní a aktuální rámec pro podporu mezinárodní spolupráce ve věcech udržitelného rozvoje a propojení s cíli Programu Člověk a biosféra (MAB) a kroky Celosvětové sítě BR (WNBR) v příštích 10 letech.

Ve své práci se snažíme o to, aby naše aktivity byly v souladu s aktuálními strategickými dokumenty. Že se nám to daří, bylo potvrzeno i na konferenci **EuroMAB Estonsko 2015**, kde jsme vystupovali jako jediní zástupci českých biosférických rezervací a naši práci prezentovali mimo jiné v rámci workshopu „Vzdělávání pro udržitelný rozvoj a biosférické rezervace“.

Zájem laické i odborné veřejnosti pak dlouhodobě přitahují nejdůležitější projekty naší BR Dolní Morava, o.p.s. (OPS), které jsou zaměřeny na řešení problémů krajiny. V roce 2015 byly ukončeny realizace projektů obnovy a výsadby Územního systému ekologické stability (ÚSES) na šesti katastrálních územích v celkové výměře větší než 140 ha. Věříme, že na tyto důležité prvky trvalé zeleně navážou brzy další opatření v organizaci zemědělského a vodního obhospodařování krajiny tak, aby se zlepšila její celková kvalita. Vždyť úrodná půda a čistá voda jsou naše největší bohatství, navíc krajina s dostatkem zeleně může lépe čelit již zmiňovaným klimatickým výkyvům.

Spolupracujeme s obcemi, univerzitami a všemi, kteří nesou nebo cítí odpovědnost za udržitelný rozvoj naší občanské společnosti. Spektrum našich aktivit je široké, protože i problematika „udržitelnosti“ je složitá, mezioborová. Snažíme se nadále prostřednictvím vzorových řešení a projektů, podílem na vzdělávání mladé generace nebo osvětě laické veřejnosti poukazovat, že globální problémy mají většinou i svá konkrétní lokální vyústění. Jejich úspěšné vyřešení je možné, pokud bude fungovat mezioborová výměna informací, respekt k odborným argumentům a shoda na řešení. A o to se snažíme ve všech našich aktivitách.

Dlouhodobá úspěšnost naší OPS by nebyla možná bez trvalé podpory a spoluúčasti členů orgánů společnosti, bez morální podpory našich sympatizantů a bez sponzorských příspěvků našich partnerů. Jim patří největší dík a naše ujištění, že společně dokážeme mnohé.

Jan Vybíral, duben 2016

PROGRAM ČLOVĚK A BIOSFÉRA A BIOSFÉRICKÉ REZERVACE

Celosvětový program s názvem **Člověk a biosféra (Man and Biosphere – MaB)**, vznikl na půdě UNESCO v roce 1971. Jeho cílem je **podpořit rozumné a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a zlepšit vztah mezi člověkem a životním prostředím.**

Biosférická rezervace (BR) je území s mezinárodním statutem, které na základě národní nominace vyhláší UNESCO v rámci programu MAB. BR slouží k vytváření a testování inovativních přístupů v udržitelném rozvoji, kde kombinace vědeckých poznatků a různých forem managementu krajiny a přírodních zdrojů vede ke snižování ztráty biodiverzity, zkvalitnění a zlepšení sociálních, ekonomických a kulturních podmínek nutných pro environmentální udržitelnost životní úrovně člověka.

V praxi se jedná o **hledání způsobů flexibilní, dynamické a udržitelné ochrany přírody a kulturních hodnot prostřednictvím každodenních lidských aktivit.**

Od klasických rezervací se proto ty biosférické liší zejména tím, že nejsou zaměřeny pouze na ochranu přírody, ale respektují a podporují ty lidské činnosti v krajině, které vedou k jejímu pozitivnímu trvale udržitelnému rozvoji.

Všechny BR mají společné tři rovnocenné funkce, kterými jsou:

- 1. Ochrana přírodní a kulturní různorodosti**
- 2. Sociálně, kulturně a environmentálně udržitelný ekonomický rozvoj**
- 3. Podpora výzkumu, monitoringu a vzdělávání**

Každá BR je rozdělena do tří zón:

Jádrová zóna je určena k ochraně přírody, monitorování a k nedestruktivnímu výzkumu.

Nárazníková zóna obklopuje nebo spojuje jádrové zóny a slouží aktivitám, které jsou v souladu s rozumnými ekologickými postupy. Zbytek území BR tvoří **přechodová zóna**, nebo tzv. oblast spolupráce, kde zainteresované subjekty a obyvatelé pracují společně s cílem udržitelně hospodařit se zdroji celé oblasti.

Nezbytným prvkem každé BR by měl být participační management, pro který je nezbytná rovnocenná spolupráce a zapojení zainteresovaných subjektů, např. samosprávy a obyvatel, státní správy, zástupců podnikatelských subjektů i ochránářských skupin a také odborníků na přírodovědné i společenské obory. S přímým rovnocenným zapojením různých subjektů do správy a rozhodování o BR pracuje v ČR, a to na platformě obecně prospěšné společnosti, pouze Biosférická rezervace Dolní Morava.

V rámci programu MAB vznikla celosvětová síť biosférických rezervací, do které bylo v roce 2015 zahrnuto 651 BR ve 120 zemích, z toho šest jich bylo na území České republiky (Šumava, Krkonoše, Křivoklátsko, Třeboňsko, Bílé Karpaty a Dolní Morava).

BIOSFÉRICKÁ REZERVACE DOLNÍ MORAVA

Biosférická rezervace Dolní Morava vznikla v červenci roku 2003 rozšířením bývalé Biosférické rezervace Pálava (vyhlášena v roce 1986) o Lednicko-valtický areál (LVA) a lužní lesy na soutoku Moravy a Dyje.

Nachází se na jižní Moravě, zhruba 35 km jižně od Brna, na hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Krajinou dominantou BR jsou Pavlovské kopce – Pálava, tvořené vápencovými bradly se stráněmi pokrytými stepí, lesy a loukami, ale také vinicemi a poli. Severní, jižní a východní části BR se nachází v ploché nivě řeky Dyje, která je intenzivně hospodářsky, zejména zemědělsky, využívána. Centrální část BR je situována v terénní sníženině vyplněné rybníky a krajinou vytvořenou člověkem v 19. století, v současnosti vyhlášenou UNESCO jako Krajina světového dědictví. V jihovýchodním cípu území, v trojúhelníku vymezeném Břeclaví, Týncem a soutokem Moravy a Dyje, se však nachází nejrozsáhlejší komplex lužního lesa a lužních luk (celkem asi 8000 ha) v České republice. BR Dolní Morava zahrnuje velké množství lokalit národního i mezinárodního významu. Mezi ně patří například území evropské soustavy Natura 2000, zvláště chráněná území v čele s Chráněnou krajinnou oblastí Pálava, Lednicko-valtický areál, mokřady evidované Ramsarskou úmluvou, dva přírodní parky (Niva Dyje a Mikulčický luh) nebo Chráněná oblast přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy.

V roce 2004 vznikla, za účasti zainteresovaných subjektů a obcí Obecně prospěšná společnost Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s., která byla pověřena zajištěním činnosti Biosférické rezervace Dolní Morava jako součástí Světové sítě biosférických rezervací UNESCO. Byla založena Lesy České republiky, s.p., Ministerstvem životního prostředí ČR, MND, a.s., Českým svazem ochránců přírody a Okresní hospodářskou komorou Břeclav. V České republice se jedná o jedinou biosférickou rezervaci, která je koordinována neziskovou nevládní organizací, v jejichž orgánech jsou zástupci podnikatelských subjektů, státní správy, obcí, profesních

organizací a neziskových organizací působících na území BR. Tento model správy je v našich podmínkách ojedinělý, protože až doposud bylo řízení českých BR vždy spojeno s výkonem správy některého z orgánů ochrany přírody a to buď chráněné krajinné oblasti, nebo národního parku.

BR Dolní Morava, o. p. s. poskytuje následující služby:

- organizační, institucionální, věcné a personální zajištění činnosti Biosférické rezervace Dolní Morava (dále jen „BR“) jako součástí Světové sítě biosférických rezervací UNESCO,
- účast na aktivitách týkajících se BR včetně koordinace těchto aktivit mezi orgány státní správy, orgány zájmové a územní samosprávy, zájmovými sdruženími, výchovnými a vědeckými institucemi, podnikatelskými subjekty, veřejností a dalšími subjekty,
- účast na zprostředkování a poskytování poradenských, finančních a koordinačních služeb týkajících se BR a jejího rozvoje v souladu s pravidly UNESCO o Světové síti biosférických rezervací,
- zajišťování vzniku, rozvoje a průběžného doplňování otevřené informační databáze o BR a o vědeckých, podnikatelských a rozvojových aktivitách souvisejících s územím nebo existencí BR,
- účast na vydávání publikací a sborníků, včetně publikací informačních a metodických, tištěných, elektronických, filmových a multimediálních a jejich prezentaci, šíření a prodeji,
- účast na výchově a vzdělávání v duchu zásad udržitelného způsobu života, a zejména ochrany přírody a krajiny a racionálního hospodaření s přírodními zdroji,
- zajišťování činnosti informační kanceláře pro veřejnost,
- účast na pořádání a organizování vědeckých konferencí, besed a školení a výstav týkajících se BR,
- zřizování a správa demonstračních objektů,

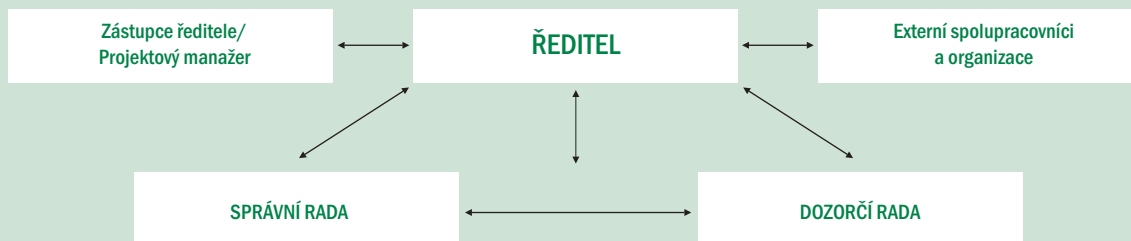
- zajišťování mezinárodní spolupráce ve věcech týkajících se BR a Světové sítě biosférických rezervací,
- podpora a prosazování aktivit směřujících k hospodářskému a demografickému rozvoji BR a regionu,
- zajišťování zprostředkovatelských a mediačních služeb při sporech a konfliktech souvisejících s existencí a činností BR.

Společnost poskytuje obecně prospěšné služby za stejných podmínek k podpoře všech subjektů a činností, jejichž cílem je rozvoj území BR v souladu s podmínkami a pravidly Programu Člověk a biosféra.

Všechny činnosti prováděné v roce 2015 byly v souladu s Akčním plánem BR Dolní Morava 2014–2020 a v souladu s podmínkami Programu Člověk a biosféra.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI

Sídlo: Zámecké nám. 69, 691 44 Lednice
Identifikační číslo: 269 38 171
Právní forma: Obecně prospěšná společnost

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI

Orgány společnosti jsou správní rada, dozorčí rada a ředitel. Složení orgánů je založeno na co nejširší participaci všech dotčených subjektů v biosférické rezervaci. Statutárním zástupcem společnosti je ředitel.

Složení orgánů BR Dolní Morava, o.p.s., v roce 2015:

Správní rada:

Správní rada je devítičlenným řídicím orgánem biosférické rezervace, v němž kromě zástupců zakladatelů rozhodují i tři zástupci obcí regionů, na jejichž území se BR nachází, zástupce agrární komory a zástupce Mendelovy univerzity v Brně, která zároveň působí jako hlavní vědecký poradní subjekt BR.

Libor Kabát	předseda	Region Lednicko-valtický areál
Miroslav Svoboda	1. místopředseda	Lesy České republiky, s.p.,
Petr Maděra	2. místopředseda	Mendelova univerzita v Brně
František Fabičovic		Okresní hospodářská komora Břeclav
Ladislav Straka		Region Podluží
Libor Ambrozek		Český svaz ochránců přírody
Antonín Homola		Okresní agrární komora Břeclav
Pavel Kotásek		MND, a.s.
Roman Koprivňanský		Region Mikulovsko

Od roku 2012 zastává pan Stanislav Koukal, vedoucí Krajského střediska Agentury ochrany přírody a krajiny, pozici stálého hosta správní rady.

Dozorčí rada:

Dozorčí rada je šestičlenným kontrolním orgánem společnosti. Její členy tvoří zástupci zakladatelů, společný zástupce obcí tří regionů, na jejichž území se BR nachází a zástupce Mendelovy univerzity.

Libor Opluštil	předseda	Český svaz ochránců přírody
Zbyněk Parma		MND, a.s.
Miroslav Volařík		Okresní hospodářská komora Břeclav
Václav Lidický		Lesy České republiky, s. p.,
Alena Salašová		Mendelova univerzita v Brně
Milan Vojta		zástupce regionů Podluží, Mikulovsko a Lednicko-valtický areál

V průběhu roku se správní rada sešla čtyřikrát a dozorčí rada jednou.

V roce 2015 zaměstnávala obecně prospěšná společnost dva zaměstnance na plný úvazek a od října bylo vytvořeno nové absolventské pracovní místo dotované Pracovním úřadem Brno.

VÝZNAMNÉ AKTIVITY V ROCE 2015

Rok 2015 se nesl ve znamení dokončování a následné péče u projektů směřujících k částečné obnově dřive pestré struktury krajiny. Cílem těchto projektů, které jsme připravili pro obce a ve spolupráci s nimi, je tvorba a doplňování územního systému ekologické stability (ÚSES) kterým se snažíme podpořit biodiverzitu v intenzivně využívané zemědělské krajině. Hlavním projektem roku byl projekt s názvem „Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů ŠLP Křtiny“ vedený Mendelovou univerzitou, na kterém jsme participovali jako hlavní partner. Další významnou aktivitou byla účast na pravidelné konferenci EUROMAB 2015 v Estonsku. V rámci těchto pravidelných akcí se každé dva roky setkávají zástupci biosférických rezervací Evropy a Severní Ameriky. Podařilo se nám také rozjet spolupráci s podnikatelskou sférou prostřednictvím udělování Certifikátu BR Dolní Morava, kterým je oceňováno udržitelné podnikání, a jako tradičně se naše další činnosti zaměřily na práci se studenty a zájmovými skupinami.

Projekt „Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů Školního lesního podniku Křtiny“

Biosférická rezervace Dolní Morava je mezinárodně uznávaná oblast, na jejímž území se nachází nesmírné kulturní a přírodní hodnoty. I vědci z různých oborů si často vybírají tuto výjimečnou krajinu jako zájmové území pro svoji výzkumnou činnost. Jedním z častých témat vědeckých projektů jsou ohrožené druhy rostlin a živočichů. Touto problematikou se zabývá i tým složený z odborníků z celé republiky, který se pod vedením Mendelovy univerzity v Brně vytvořil, aby mohl realizovat projekt s názvem „Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů Školního lesního podniku Křtiny“. Projektovými partnery jsou Biosférická rezervace Dolní Morava (BR DM) a Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny (ŠLP). Projekt, jehož námět vychází ze Státní politiky životního prostředí ČR, je úzce navázán na

Koncepci ochrany přírody Jihomoravského kraje a naplňuje vybrané cíle strategických a plánovacích dokumentů na poli ochrany přírody a krajiny. Byl zahájen na začátku roku 2015 a v první fázi zahrnoval analýzu stavu výskytu ohrožených druhů dřevin na území ČR. Na základě zjištěného stavu byl vytvořen kompletní seznam ohrožených druhů dřevin ve formě Červené knihy dřevin ČR, která bude podkladem pro legislativní úpravy. V další fázi projektu byl ve dvou vytipovaných oblastech (ŠLP Křtiny a lužní lesy BR Dolní Morava) proveden průzkum ohrožených druhů organizmů. Získané poznatky byly využity při zpracování Červeného seznamu rostlin BR DM, Červeného seznamu obratlovců BR DM, Červeného seznamu bezobratlých BR DM a mapy BR DM s vyznačením maloplošných zvláště chráněnými územími a popisem vybraných ohrožených druhů organizmů a Červeného seznamu ŠLP Křtiny, který bude k dispozici v elektronické podobě. Všechna data budou následně zadána do náleзовé databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. V rámci projektu je také pamatováno na proškolení zaměstnanců státní správy, samosprávy, Lesů ČR, s.p. a ŠLP Křtiny formou seminářů k určení a ochraně vybraných ohrožených druhů. S problematikou ohrožených druhů a jejich ochrany jsou průběžně formou přednášek seznamováni i studenti a laická veřejnost. Významnou součástí tohoto komplexního projektu je záchrana ohrožených druhů, pro kterou byly v lesní školce ŠLP Křtiny vybudovány dva polykarbonátové skleníky s příslušenstvím. Vypěstované rostliny budou průběžně vysazovány do volné přírody kvůli posílení existujících populací, případně pro obnovu zaniklých populací. Poznatky získané při množení rostlin bude možné využít v rámci záchranných programů v rámci celé ČR. Získané poznatky budou v rámci udržitelnosti projektu využity v budoucnu při tvorbě a zpracování zásad managementu lesních porostů s ohroženými druhy organizmů i při tvorbě plánů péče o maloplošná zvláště chráněná území. Informace o průběhu projektu a jeho výstupech najdete na internetové adrese cerveneseznamy.mendelu.cz.

Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska.

Obecně prospěšné činnosti podpořené společností MND, a.s.

Akciová společnost MND je česká společnost se stoletou tradicí těžby ropy a zemního plynu, působící nejen na území České republiky, ale v dalších zemích světa. Protože si je společnost MND vědoma svého postavení, předmětu podnikání a z toho vyplývající společenské a ekologické odpovědnosti, stala se jedním z nejvýznamnějších podporovatelů a dárců finančních prostředků pro projekty zaměřené na ochranu přírody a udržitelný rozvoj oblasti Jižní Moravy. Je také jedním ze zakladatelů obecně prospěšné společnosti BR Dolní Morava a z této pozice pravidelně přispívá na obecně prospěšné aktivity a projekty OPS.

Finanční dar, který jsme v roce 2015 obdrželi, kromě realizace projektu umožnil:

- zajištění činnosti Biosférické rezervace Dolní Morava jako součásti Světové sítě biosférických rezervací UNESCO,
- účast na aktivitách týkajících se BR, včetně koordinace těchto aktivit
- zprostředkování a poskytování poradenských a koordinačních služeb týkajících se BR,
- doplňování informační databáze o BR,
- účast na výchově a vzdělávání veřejnosti, osvětové činnosti a výchově a vzdělávání mládeže,
- pořádání a organizování konferencí, besed a školení,
- zajišťování mezinárodní spolupráce ve věcech týkajících se BR a Světové sítě BR,
- podporu a prosazování aktivit směřujících k hospodářskému a demografickému rozvoji BR a regionu.

Díky podpoře od MND, a.s., jsme mohli plnit všechny funkce BR a poskytovat obecně prospěšné služby všem subjektům, jejichž cílem je rozvoj území BR v souladu s podmínkami a pravidly Programu Člověk a biosféra UNESCO.

Aktivity realizované s podporou společnosti Lesy České republiky, s. p.

Státní podnik Lesy České republiky (LČR) je nejenom největším správcem lesních pozemků na území BR Dolní Morava ale i v celé České republice. Základem dlouhodobé podnikatelské strategie LČR je udržitelné lesnické hospodaření, které zajišťuje plnění produkčních i mimoprodukčních funkcí lesů. Podnik je také díky své působnosti nejdůležitějším partnerem orgánů ochrany přírody v České republice, z čehož vyplývá snaha respektovat režim stanovený pro obhospodařování lesů v chráněných územích. LČR jsou také držitelem osvědčení o účasti v certifikaci lesů podle systému PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes), který nezávislým auditem dokládá, že podnik se o svéřené lesy stará na základě principů trvalé udržitelnosti a obhospodařuje je k přírodě šetrným způsobem.

LČR jsou také jedním ze zakladatelů BR Dolní Morava, o.p.s. a dlouhodobě podporují aktivity v Biosférické rezervaci Dolní Morava i mimo ni prostřednictvím konkrétních tematických okruhů:

- a) Ochrana druhové a kulturní rozmanitosti kulturní krajiny
- b) Management kulturní krajiny
- c) Enviromentální osvěta, výchova a vzdělávání
- d) Informování a spolupráce s veřejností

Tyto oblasti zaměření činnosti BR byly navrženy v souladu se statutem a zakládací smlouvou OPS a zahrnují širokou škálu aktivit OPS, jejichž cílem je podpořit udržitelný rozvoj regionu, podporovat návrat biodiverzity do intenzivně obhospodařované zemědělské krajiny, spolupracovat s obcemi nebo se věnovat vzdělávacím aktivitám.

Díky finanční podpoře od LČR, s.p., se BR Dolní Morava, o.p.s. podařilo i v roce 2015 plnit všechny základní funkce biosférických rezervací, které jsou stanoveny závaznými dokumenty Programu MAB a UNESCO a vykonávat aktivity deklarované základními materiály OPS.

Certifikát Biosférické rezervace Dolní Morava

Cílem projektu je podpořit rozvoj území BR Dolní Morava, prostřednictvím spolupráce s vybranými podnikatelskými subjekty a zároveň propagovat místní výrobky a služby vytvořené a provozované šetrně, tradičně a v souladu se zájmy kulturní krajiny. Známkou garantuje původ označeného výrobku v regionu, šetrnost výrobce i výrobku k životnímu prostředí a přímou návaznost činnosti v daném území.

Při přípravě projektu byly využity zkušenosti s již fungujícími typy regionálního značení výrobků a služeb a také zkušenosti ze zahraničních biosférických rezervací, kde podobné certifikáty již fungují.

Certifikát je osvědčením toho, že výrobce, nebo poskytovatel služeb:

- hospodaří či pracuje způsobem šetrným k životnímu prostředí a v souladu s principy udržitelného života a využívání krajiny
- má vazbu na BR DM, tj. hospodaří v území BR
- souhlasí s filozofií BR Dolní Morava a Programu MAB a propaguje ji (např. odkazem na webových stránkách apod.)
- garantuje kvalitu výrobku nebo služeb

V roce 2015 byl certifikát udělen Vinařství Volařík (www.vinarstvivolarik.cz) na vína řady Organic zahrnující vína z ekologické produkce odrůd Hibernál, Saphira, Johanniter a Solaris.

Dalším držitelem se stal pan Antonín Šesták z Včelí farmy Moravský soutok (vcelysoutok@email.cz). Certifikát získal na Med Moravského Soutoku a Medovinu Moravského soutoku.

EuroMAB Estonsko 2015

Mezinárodní síť EuroMAB sdružuje v rámci programu MAB všechny biosférické rezervace Evropy a Severní Ameriky. Každé dva roky některá členská země EuroMAB organizuje konferenci, na které se sejdou zástupci biosférických rezervací a národních komitétů, aby společně s představiteli vedení programu MAB zhodnotili činnost za minulé období a stanovili priority a další směřování programu MaB pro období nadcházející.

Mezinárodní konference EuroMAB 2015 proběhla ve dnech 19–23. 5. 2015 v estonském Haapsalu. Hlavní heslo konference bylo „Biosférické rezervace: od dědictví k udržitelným novinkám“ (Biosphere Reserves: from heritage to sustainable innovation) odkazující na možnost spojovat místní tradice s podnikatelskou sférou a komunitami za využití nových vědeckých poznatků. V rámci jednacích sekcí byla diskutována implementace doporučení vzešlých z EuroMAB 2013 v Kanadě, příprava nové strategie Programu MAB 2015–2020 a přínos sítě EuroMAB k přípravě Světového kongresu biosférických rezervací, který se uskuteční v březnu 2016 v Peru.

Biosférická rezervace Dolní Morava, o.p.s., její zakladatelé, partneři a projekty byly představeny v rámci prezentace nazvané „Zvládání výzev spojených se vzděláváním k udržitelnému rozvoji – zkušenosti z BR Dolní Morava (Coping with challenges related to sustainable development education – experience from the Lower Morava Biosphere Reserve), která zazněla v rámci workshopu Vzdělávání pro udržitelný rozvoj a biosférické rezervace. Jednalo se o jedinou veřejnou prezentaci Programu MAB a biosférických rezervací v České republice.

Příští konference EuroMAB se uskuteční v roce 2017 ve Francii.

Projekt „Založení biocenter a prvků ÚSES u Pohořelic a Nové Vsi, okres Brno-venkov“

V průběhu roku zajišťovala OPS autorský dozor nad dokončením výsadeb a následnou péčí, zahrnující ochranu kultur, závlivku a výměnu suchem poškozeného sadebního materiálu v rámci projektu ukončeného v roce 2014, jehož nositelem je město Pohořelice. Území, na kterém byl projekt realizován, bylo tvořeno rozsáhlými plochami orné půdy s minimální ekologickou stabilitou a ohroženo větrnou erozí. Proto zde byla vytvořena stromořadí a remízy a dvě biocentra, navazující na stávající biokoridory (větrolam a řeka Jihlava). Rozlehlé zemědělské plochy byly rozděleny interakčními prvky, které zvýšily stabilitu krajiny a biodiverzitu.

OPS tento projekt iniciovala, zpracovala projektovou dokumentaci, připravila úspěšnou žádost o dotaci a zajišťuje realizační autorský dozor.

Stromová a keřová výsadba v kombinaci s travními plochami byla realizována na ploše 54 ha a realizační cena projektu dosáhla 33 mil. Kč. V současné době se jedná zřejmě o nejnáročnější realizovaný projekt zaměřený na založení a doplnění systému ekologické stability na jižní Moravě.

Projekt byl financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí.

Projekt „Turistická infrastruktura na Soutoku“

V době totalitního režimu bylo území Soutoku díky blízkosti státní hranice s Rakouskem v přísném režimu pohraničního pásma tzv. železné opony. Byl zde zákaz vstupu veřejnosti a také hospodářská činnost, která byla výrazně omezena. Od roku 1989 je území volně přístupné pro návštěvníky, jejichž počet každoročně narůstá.

Celá oblast je velmi atraktivní, nachází se zde kromě Biosférické rezervace Dolní Morava (UNESCO), také část Lednicko-valtického areálu (UNESCO), dvě národní přírodní rezervace (Ranšpurk, Cahnov) a součástí evropské soustavy Natura 2000, proto je pod silným návštěvnickým tlakem. Již v roce 2007 OPS ve spolupráci s dotčenými subjekty navrhla strategii rozvoje šetrné turistiky na Soutoku, ale ta nebyla z různých důvodů plně realizována. V roce 2014 ji OPS za finančního přispění LČR, s.p. Lesního závodu Židlochovice aktualizovala a byl vytvořen návrh usměrnění návštěvnického tlaku pro oblast Soutoku, tak, aby se předešlo případnému znehodnocení zejména přírodního potenciálu. Výstupy zahrnovaly systémový návrh pro pohyb turistů v oblasti Soutoku, včetně infrastruktury, která tento pohyb bude podporovat a usměrňovat.

V roce 2015 se iniciativy zhostil Jihomoravský kraj (JMK) a na základě opatření navržených OPS začal vyvíjet aktivity k podpoře zejména cykloturistiky. Ještě v roce 1945 byla řeka Dyje mezi Pohanskem a Soutokem přemostěna sedmi mosty, které byly po druhé světové válce úmyslně zničeny. V návaznosti na již zmiňované projekty byl znovu otevřen námět na možnost propojení cyklostezek na českém a rakouském území lávkou pro pěší a cyklisty přes řeku Dyji v blízkosti soutoku Moravy a Dyje. JMK přislíbil

ve spolupráci s městem Lanžhot zadat vyhledávací studii, která je prvotní podmínkou pro případné zadání přípravné studie. Město Lanžhot bylo také požádáno, aby projektový záměr představilo partnerským obcím na rakouské straně.

V září také proběhla terénní prověrka lokalit vybraných pro umístění mobiliáře na hlavní turistické trase k Soutoku. Odborní pracovníci JMK, Povodí Moravy, LZ Židlochovice, spolu s pracovníky OPS posoudili vhodnost navržených míst pro umístění konkrétních typů mobiliáře. Tímto zpřesněním byla zahájena závěrečná etapa realizace projektu zaměřenému na zajištění standardního komfortu pro turisty, jednoznačnost značení především pro cykloturisty, a propojení na trasu Soutok – Lanžhot po korunní cestě pravobřežní ochranné hráze Moravy.

Projekt „Založení a obnova biocenter a prvků ÚSES u Vlasatic“

Hlavním záměrem tohoto krajinného projektu bylo vytvoření nového a zlepšení funkčnosti stávajícího systému ÚSES a obnovení řady biotopů v původně pestré kulturní krajině, která je intenzivně zemědělsky využívána a hlavně v 60.–70. letech 20. století, v rámci socializace venkova, proměněna v oblast s nízkou biodiverzitou. Zvýšení biodiverzity bylo dosaženo zlepšením ekologických charakteristik krajiny. Realizovaná opatření budou zlepšovat vlhkostní charakteristiky krajiny a snižovat půdní erozi. V budoucnu se počítá s tím, že vytvořená kostra ÚSES bude doplňována dalšími opatřeními, jako jsou přechodové biopásy mezi liniovými prvky a polními kulturami, ptačí napajedla a mokřady, což povede ke zvýšení stavů například zajíců a koroptví jako důležitých bioindikátorů kvality prostředí zemědělské krajiny.

OPS tento projekt iniciovala, vypracovala pro něj projektovou dokumentaci, vypracovala úspěšnou žádost o dotaci a zajišťuje technický dozor. V roce 2015 byl ukončen a zahájena péče o vysazené kultury a jejich ochrana, na podzim byly nahrazeny části výsadeb poškozených extrémním suchem. V roce 2016 bude probíhat následná péče.

Projekt byl financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí.

Projekt „Obnova krajinné zeleně v Lužici u Hodonína“

Hlavním cílem projektu bylo založení zajímavé přírodní lokality v blízkosti obce, určené jako odpočinkové prostředí pro obyvatele a biocentra pro rozvoj rostlinných a živočišných druhů. Opatření byla realizována v místě částečně znehodnoceném černými skládkami a porostem nepůvodních druhů. Vznikla zde lesostepní lokalita přírodního charakteru s měkkými polními cestami a pěšinami a skupinami lesních dřevin a domácích keřů a s kosenými kulturními květnými „motýlími“ loukami. Založení tohoto útvaru na principech biocentra ÚSES znamená řadu pozitivních změn v kulturní krajině. OPS tento projekt iniciovala, vypracovala pro něj projektovou dokumentaci, vypracovala úspěšnou žádost o dotaci a zajišťuje technický dozor, který v roce 2015 znamenal dohled nad následnou péčí a ochranou výsadby, zálivkou a výměnou suchem poškozeného sadebního materiálu. *Projekt byl financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí s podporou MND, a.s.*

Projekt „Založení a obnova biocenter a prvků ÚSES v Drnholci“

Hlavním záměrem komplexně pojatého krajinného projektu je založení systému ÚSES a obnovení řady biotopů v původně pestré kulturní krajině, která je v současnosti intenzivně zemědělsky využívána a na velkých plochách změněna v kulturní step s velmi omezenou biodiverzitou. Díky realizaci projektu došlo ke zlepšení biologické různorodosti, k omezení eroze, zlepšení vlhkostních charakteristik atd. Významný byl i navazující projekt ve vlastních lesních porostech, zahrnující pěstební a těžební opatření, která se rozhodl městys Drnholc provést tak, aby byla pro vývoj bezobratlých živočichů a hub vytvořena refugia ve starých a trouchnivějících stromech a pařezech a aby eliminovalo nebezpečí rozšiřování nepůvodních druhů dřevin do zakládaného systému ÚSES. OPS tento projekt iniciovala, vypracovala pro něj projektovou dokumentaci, vypracovala úspěšnou žádost o dotaci a zajistila technický dozor, který byl v roce 2015 zaměřen na kontrolu dokončení výsadby, péče a ochrany kultur, zálivky a výměny uschlého materiálu. *Projekt byl financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí.*

Projekt „Krajinné úpravy historické zeleně jižního břehu Hlohoveckého rybníka“

Projekt je příkladem praktického managementu historické kulturní krajiny. Pomocí realizovaných opatření, jejichž cílem byla obnova biotopově pestré parkové krajiny na břehu Hlohoveckého rybníka, jednoho z významných prvků Lednicko-valtického areálu, se podařilo navrátit charakter udržovaného přírodního parku se starými soliterními stromy, skupin lesních porostů různých věkových skupin a květných luk. V krajině byla obnovena a posílena biologická funkce trvalé vysoké a nízké vegetace jako prolínajících se biotopů s množstvím ekotonových zón. OPS tento projekt iniciovala, vypracovala pro něj projektovou dokumentaci, vypracovala úspěšnou žádost o dotaci a zajistila technický dozor, který v roce 2015 představoval dohled nad dokončením výsadby, péčí a ochranou kultur, zálivkou a výměnou uschlého materiálu. *Projekt byl financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí.*

Výkon funkce Site-managera Lednicko-valtického areálu – památky UNESCO

Na základě pověření Mezioborovou pracovní skupinou pro LVA (MOPS) poskytovala OPS i v roce 2015 všechny náležitosti site managementu – koordinace aktivit na území LVA a plnila funkci platformy pro koordinaci a mezioborovou výměnu odborných informací, kterou bylo možné naplňovat díky uplatnění participačního managementu v rámci OPS a také přímou účastí v MOPS LVA. Protože management kulturní krajiny je komplexní problematikou, která je zejména v oblasti Lednicko-valtického areálu velmi specifická, je zajištění mezioborové koordinace, komunikace a kontinuální informovanosti všech zúčastněných subjektů v území velmi náročné. Činnost Site-managera (SM LVA) vyplývá ze závazku zabezpečení ochrany, řízení a udržitelného rozvoje při zachování univerzálních hodnot komponované krajiny LVA zapsané na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v roce 1996.

V roce 2015 se MOPS LVA sešla třikrát a předmětem jednání byla problematika financování Site-managera LVA, územní plánování v LVA, konflikty s památkovou péčí a ochranou lokalit Natura 2000, problémy se zaměřením silničních obchvatů kolem Mikulova a Valtic a informace o významných projektech v území LVA.

Site-management, zvláště pak jeho financování, pak byl tématem několika samostatných jednání na úrovni náměstka ministra životního prostředí.

Z pozice SM LVA pak byly během celého roku projednávány náměty na projekty jako například rekonstrukce Zámeckého rybníka v Lednici a odbahnění rybníků Lednické soustavy, posouzení současného stavu historických alejí či příprava žádosti o dotaci na rekonstrukci katakomb, Maorská vodárna, elektrárny, přemostění Černé Dyje za Minaretem, vytvoření záchytného parkoviště pro cyklisty za minaretem, obnovu Ovčárny, cestní sítě, Francouzské zahrady atd.

Ani v roce 2015 se přes snahu Ministerstva životního prostředí bohužel nepodařilo zajistit udržitelný financování SM LVA, nebo dosáhnout úpravy podmínek Operačního programu Životní prostředí, které by reflektovaly specifické podmínky krajinné památky UNESCO, které je nutné dodržovat, ale které ji oproti „běžné“ krajině v otázce žádosti o dotaci znevýhodňují.

Projekt „Olivetská hora v Mikulově“

Mikulovský Svatý kopeček, který je v naší zemi ojedinělým příkladem kulturní krajiny, v níž se spojují přírodní a historické skvosty a dílo člověka souzní s respektem k přírodě. Po duchovní stránce byl Svatý kopeček koncipován jako křížová cesta. Jeho jihozápadní část se jmenuje Olivetská hora a pod jejím úpatím se rozkládá lokalita známá pod místním názvem Dolní palouček, která je součástí skalní stepi. Ty se vyznačují výskytem vzácných chráněných rostlin. Právě na Svatém kopečku tak najdeme vzácné zbytky původních teplomilných doubrav s dubem šípákem, dřínem a třešní mahalebku. Zvláštností je rozvolněnost lesa, doprovázená prosvětlenými lesními palouky a lemy. Tento typ rozvolněných lesů – panonských hájů (lidově lesostepí) je chloubou Mikulova a právě kvůli nim sem přijíždějí badatelé a návštěvníci.

Bohužel v minulosti byla ona přirozená skladba narušena neodbornými zásahy. Proto byl připraven projekt pojmenovaný Panonský háj pod Olivetskou horou – reminiscence Getsemanské zahrady, jehož cílem je alespoň zčásti obnovit původní ráz místa. Podkladem a inspirací pro vypracování tohoto projektu obnovy přírodě blízkých poměrů v lokalitě bývalého selského vápencového lomu byla diplomová práce Františky Šatné ze Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity z roku 2012.

V rámci projektu, realizovaného BR Dolní Morava, na němž se podílela Mgr. Milada Rigasová, Ph.D., botanička Regionálního muzea v Mikulově i další odborníci z Chráněné krajinné oblasti Pálava a města Mikulov, byly odstraněny zdravotně a druhově nevhodné stromové a keřové dřeviny a následně vysazeny stromy, keře a travino-bylinné vegetace odpovídající zmíněné lokalitě. Tyto zásahy směřují k vytvoření rozvolněné šípákové doubravy s dřínem a třešní mahalebku na vápencových výchozech s jedinečnou vegetací skalní stepi. Ani návštěvníci nebyli opomenuti a lokalita se dočkala laviček a informačních tabulí s důležitými historickými a přírodovědnými údaji. V současné době je toto místo vyhledáváno jako jedinečná vyhlídka na Mikulov a krajinu jižně od města.

OPS jako manažer tohoto projektu zajistila technický dozor, který v roce 2015 představoval dohled nad dokončením výsadby, péčí a ochranou kultur, závlivkou a výměnou uschlého materiálu.

Projekt byl realizován za finanční podpory společnosti MND a.s.

Projekt „Obnova a výsadba interakčních prvků ÚSES v Lednici na Moravě a Nejdku u Lednice“

Na území BR Dolní Morava a v jejím bezprostředním okolí se nachází více než 600 ha větrolamů. Jejich výsadba proběhla v padesátých letech 20. století. Pro výsadbu byly využity různé druhy dřevin, do současnosti se dožily převážně kultivary amerických topolů, které jsou nyní na horní hranici své životnosti. Aby větrolamy tvořily účinnou součást ÚSES, je třeba při obnově využít dlouhověké druhy dřevin, doplněné autochtonními druhy keřů. Funkční větrolam ochrání zemědělskou půdu před větrnou erozí do

vzdálenosti až dvacetinásobku své výšky, je schopen zadržovat vodorovné srážky, snížit rychlost větru, snížit teplotu v krajině a zvýšit její biodiverzitu poskytnutím prostoru pro mnoho druhů živočichů i rostlin. V k.ú. Lednice bylo v roce 2014 započato s obnovou větrolamu na ploše 0,8 ha a výsadba nového větrolamu byla provedena na dalších 0,7 ha, v celkové délce 934 m.

OPS tento projekt iniciovala, vypracovala pro něj projektovou dokumentaci, vypracovala úspěšnou žádost o dotaci a zajistila technický dozor, který v roce 2015 představoval dohled nad dosadbou vybraných částí a obnovou vybraných částí větrolamu.

Projekt je financován prostřednictvím SFŽP ČR a Operačního programu životní prostředí.

Členství BR Dolní Morava, o.p.s. v PEFC

Ve světě existuje několik mezinárodních certifikačních systémů, hodnotících udržitelné lesní hospodaření. Program pro schvalování lesnických certifikačních systémů (PEFC – *Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes*), jehož Rada je nezávislá, nezisková, mezinárodní organizace registrovaná v Ženevě, představuje rámec pro vytváření a vzájemné uznávání nezávislých národních certifikačních systémů. Česká republika je jednou z 11 zakládajících zemí, která byla u zrodu Rady PEFC v roce 1999.

BR Dolní Morava vždy podporovala udržitelné lesní hospodaření a jeho přínos pro životní prostředí a proto je od roku 2012 členem PEFC ČR, který řídí český systém certifikace lesů a který sdružuje zástupce z oblasti lesního hospodářství, dřevozpracujícího průmyslu, školství a výzkumu, odborových organizací, ekologických hnutí, státní správy a ostatních zájmových skupin.

V listopadu 2015 proběhlo v Kostelci nad Černými Lesy zasedání technické komise PEFC ČR, kde bylo projednáno sladění mezinárodního dokumentu PEFC (International PEFC ST 1003) s národním standardem CFCS 1003 Kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích. Zástupci všech druhů vlastnictví lesů a zájmů v lesích a zástupci dřevozpracujícího průmyslu precizovali návrhy tak, aby bylo jednoznačně kontrolovatelné, zda jsou navrhovaná kritéria naplňována.

Facebookový profil BR Dolní Morava

Facebook je rozsáhlý webový systém sloužící hlavně k tvorbě sociálních sítí, komunikaci mezi uživateli a sdílení multimediálních dat. Současná generace kromě klasických internetových stránek využívá ve stejné míře i facebookové profily, jako vyhledávače informací. OPS proto připravila vlastní profil, kterým bude moci předávat informace i mladším uživatelům. Informace budou na profil průběžně doplňovány.

<https://www.facebook.com/www.dolnimorava.org/?ref=hl>

OSTATNÍ AKTIVITY

Další aktivity, které zástupci OPS v průběhu roku 2015 realizovali nebo se jich účastnili, mimo jiné zahrnovaly:

PŘEDNÁŠKY, PREZENTACE A TERÉNNÍ EXKURZE...

Dne 18. 3. proběhla přednáška pro 25 zahraničních studentů na téma „Význam biosférických rezervací pro trvale udržitelný rozvoj“. V rámci prezentace byli studenti seznámeni s Programem MAB, Světovou sítí BR a BR DM. Na konkrétních případech projektů OPS a spolupráce s jejími partnery byl demonstrován přínos BR pro udržitelné hospodaření v kulturní krajině. Pro dalších 23 studentů byla uspořádána 8. 4. přednáška „Kulturní lesy střední Evropy a pralesy na Madagaskaru (aneb, co mají společného?)“. V druhé polovině dubna byla na žádost rakouských organizátorů mládežnické iniciativy River Jump připravena cyklistická exkurze na Soutok. Během okružní trasy mezi Lanžhotem, Pohanskem a Soutokem byly podány základní informace o Programu MAB, BR DM, lužním lese, udržitelném lesním hospodářství, ochraně přírody a aktivitách OPS ve vztahu k lužním ekosystémům a kulturní krajině. Vlastní exkurzi předcházela brigáda na sběr odpadků.

Pro 36 zahraničních studentů Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity byla 24.4. připravena exkurze na téma „BR Dolní Morava a management kulturní krajiny“. Exkurze byla zahájena v expozici BR DM v zámeckých jízdárnách a pokračovala v zámeckém parku.

Cílem prvního ročníku konference „Pozoruhodné stromy“, kterou v září pořádala Mendelova univerzita ve spolupráci s OPS a MŽP, bylo vytvořit pracovní rámec pro setkávání se všech zájemců o mohutné dřeviny rostoucí v české a moravské krajině. Konference poskytla prostor pro mezioborové společné diskuse nad výše zmíněnou problematikou z rozmanitých úhlů pohledu – inventarizace a hodnocení výskytu, péče a ochrany, popularizace, významu pro uchování genetické diverzity, kulturního dědictví či jako zdroje inspirace pro umělecká a literární díla. Na závěr konference byla uspořádána celodenní exkurze do BR Dolní Morava.

Tradiční exkurze 42 studentů čtvrtých ročníků SLTŠ Trutnov, která proběhla 25. 9., byla zaměřena na problematiku managementu kulturní krajiny LVA, Mikulovska a Podluží a významu a roli BR Dolní Morava, o.p.s. v koncepci udržitelného rozvoje regionu. Závěr exkurze s výkladem tradičně končil přechodem Pálavy z Klentnice do Pavlova.

Začátkem října jsme na žádost JMK v rámci oficiální návštěvy z Ruska – Irkutské oblasti přednesli prezentaci na téma „Biosférická rezervace Dolní Morava – význačné území Jihomoravského kraje“, která se setkala s nevšedním zájmem ruské delegace. V následující diskusi padla řada konkrétních otázek ohledně participačního managementu, zajištění účasti samosprávy na správě BR DM OPS, spolupráci s orgány ochrany přírody a dalšími. Ze strany KÚ JMK byla prezentace oceněna jako reprezentační informace o oblasti JMK.

V listopadu pak proběhla prezentace pro studenty Mendelovy univerzity v Lednici, účastníky mezinárodního workshopu „Revitalizace Přítluckého poldru“ a také pro odborné pracovníky Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů na téma: „Biosférická rezervace Dolní Morava – moderní nástroj udržitelného hospodaření v krajině“.

JEDNÁNÍ SE SAMOSPRÁVAMI OBCÍ...

Schůzka se starostou Mikulova (20. 3. 2015)

Informativní a koordinační schůzka s představitelem města Mikulov o společných aktivitách a podnětech k důležitým rozvojovým projektům na k.ú. Mikulov. Byla hodnocena vzájemné koordinace a spolupráce ohledně projektu „Olivetská hora“. Byly vtipovány projekty, které by se měly stát prioritou v roce 2015, jmenovitě realizace protierozních opatření mezi Mikulovem a Klentnicí.

Jednání o zkušenostech se systémem inteligentního nakládání s odpady (25. 3. 2015, Klentnice)

Inteligentní systém nakládání s odpady (ISNO) umožňuje domácnostem pohodlně třídit odpad a ovlivnit, jak vysoká bude jejich platba za odpady. Třídění odpadů je díky tomuto systému stejně pohodlné jako vyhazování odpadů do nádoby se směsným odpadem, avšak ekonomičtější a ekologičtější. Součástí systému je i výroba a prodej certifikovaného zahradnického kompostu vyrobeného z vyříděného bio odpadu. Pracovní schůzka byla zaměřena na diskusi o zkušenostech s ISNO z Klentnice, která je jednou z obcí, kde byl tento systém zaveden. Podle informací má systém velmi pozitivní dopad na životní prostředí i obyvatele z pohledu motivace pro třídění a recyklaci.

Jednání se starostou města Břeclav (14. 4. 2015)

Byly specifikovány okruhy možné a důležité spolupráce mezi městem a OPS: koordinace a facilitace v problematikách např.: příměstské lesy v lokalitě „Za zimním stadionem“ a „Pod nemocnicí“, cyklostezky, běžecké trasy nad Charvatskou Novou Vsí, volnočasové aktivity v rámci celého prostoru města, ozelenění města, atd.

Jednání na OÚ Přítluky (5. 5., 29. 6. 2015)

V rámci jednání byly prověřeny lokality v k.ú. Přítluky, které by bylo vhodné revitalizovat jako mokřady, vodní plochy a vysokou zeleň s ohledem na dlouhodobé zamokření zemědělské půdy vysokou hladinou spodní vody. Byla dohodnuta spolupráce směřující na prověření možnosti získání dotace s připravovaných dotačních titulů OP ŽP. OPS navrhla obci přímou pomoc při dořešení projektových podkladů, vyřízení a podání žádostí do OP ŽP a odbornou pomoc při výběrových řízeních a administraci v rámci realizace.

Účast na zasedání zastupitelstva obce Pavlov (25. 6., 21. 9. 2015)

Na vyzvání starosty byla v samostatném bodu jednání zastupitelstva podána informace o aktuálním stavu koncepčního materiálu JMK „Zásady územního rozvoje JMK“ se zaměřením na problematiku NR BK č. K 161 – hranice nadregionálního biokoridoru na pravém břehu Novomlýnské

soustavy v k.ú. Dolní Věstonice a Pavlov. Revize hranic provedená na základě objednávky MŽP ČR jednoznačně určuje, že se nadregionální biokoridor nachází převážně na hranici vodního vzduší. To umožňuje obcím, aby si požádaly o změnu územního plánu a vyřešily mnohaleté problémy se zástavbou a „divokým“ využíváním břehu v daných obcích.

Slavnostní předání realizovaného projektu „Stabilizace svahu Bulhary“ do provozu (29. 9. 2015)

Za přítomnosti hejtmána JMK Michala Haška, dalších oficiálních hostů a médií byl předán do užívání realizovaný projekt, u jehož přípravy žádosti o dotaci stála BR Dolní Morava, o.p.s. a AOPK Brno. Jejich společným úsilím projekt získal akceptaci a podporu z fondu SFŽP. Celkové náklady na výstavbu objektu byly ve výši 86 mil. Kč., užitelné náklady ve výši 82,7 mil. Kč. Stavbu provedla firma Swietelsky a.s.

JEDNÁNÍ S DALŠÍMI ZÁJMOVÝMI SKUPINAMI V BR...

Jednání s představiteli CHKO Pálava a KS Brno (20. 2. 2015, Lednice)

Koordinační a informativní schůzka o projektech, které se připravují v LVA a BR DM a které bude možné realizovat jako společný zájem ochrany přírody, BR DM a obcí. Bylo dohodnuto, že jakmile budou známa dotační pravidla OP ŽP na nové plánovací období, budou operativně připravovány další projekty důležité pro harmonický rozvoj kulturní krajiny. Připravují se dohody o pravidelné péči o louky na březích Lednických rybníků, dokončení obnovy naučné stezky kolem Lednických rybníků, způsob zpevnění komunikací pro pěší a cyklisty, osazení mobiliářem na dohodnutých místech.

Koordinační schůzka Povodí Moravy, AOPK Brno, LZ Židlochovice a OPS (10. 4. 2015)

V rámci pracovní schůzky byl prezentován zájem Povodí, s.p. podporovat projekty na revitalizaci vybraných částí území v nivě Moravy a Dyje, přeshraniční projekty s Rakouskem a podílet se na optimalizaci turistické

infrastruktury v oblasti Soutoku. Ze strany účastníků zazněly náměty na konkrétní projekty (LZ – revitalizace dolní části lesního komplexu polesí Trvdonice, OPS – propojení českého a rakouského území přes Dyji lávkou pro pěší a cyklisty, Povodí – revitalizace odstaveného ramene na Dyji).

LZ Židlochovice, prezentace záměru pastvení koní v oblasti Soutoku (28. 7. 2015)

Z iniciativy ing. Filipa Šálka (o.s. Lužánek) byl lesnímu závodu Židlochovice zástupcem Jihočeské univerzity představen projekt záchrany velkých savců (zubří, divocí koně) s využitím ploch vhodných pro pastvení. Dle Filipa Šálka by jednou z vhodných lokalit mohl být Dlouhý hrůd na Soutoku. Prezentace byla zajímavá, ale z následné diskuse vyplynulo, že daleko vhodnější (rozsáhlejší) plochy se budou snadněji hledat v jiných regionech, například v NP/BR Šumava.

Jednání s ředitelem ŠLP Křtiny (5. 9. 2015)

S ředitelem ŠLP Masarykův les Křtiny ing. Dolejským byla projednána možnost společné angažovanosti LDF, Městských lesů Brno a BR Dolní Morava, o.p.s. ve vytvoření Modelového lesa na Jižní Moravě s cílem přihlásit se do celosvětové sítě Modelový les. Ing. Dolejský myšlenku dlouhodobě podporuje a je připraven být součástí přípravné skupiny zainteresovaných subjektů.

Jednání na Státním pozemkovém úřadu Břeclav (7. 9. 2015)

Jednání s ředitelem ing. Haarem o analýze pozemků, které jsou součástí Seznamu společných zařízení v k.ú. Přitluky s cílem dosáhnout odstranění nebezpečí úhrady odvodů za odnětí zemědělské půdy.

Účast na XVIII. mezinárodní konferenci pozemkové úpravy „Propojení funkcí v krajině pozemkových úprav“ (14.–15.10. 2015)

Na vyzádání MZe ČR byla pro mezinárodní konferenci, která se uskutečnila v Mikulově, byla připravena prezentace BR DM, o.p.s. „Zkušenosti s realizací prvků ÚSES při pozemkových úpravách na území BR Dolní Morava“ a příspěvek do oficiálního sborníku akce. Účast cca 250 osob z ČR, Polska,

Slovenska a Rakouska. Příspěvek naší OPS byl vysoko ceněn jak organizátory z MZe, tak i přímými „řadovými“ účastníky konference.

Pracovní seminář o možnostech Místních akčních skupin v organizaci aktivit podporujících udržitelný rozvoj regionů (22. 10. 2015 Židlochovice)

Pro pracovníky OPS byl zajištěn seminář, který vedl RNDr. Jaroslav Bokůvka z MAS Moravská brána, o.s. Po dohodě poskytl pro inspirativní studijní účely a potřeby BR DM o.p.s. již zpracovanou strategii MAS Šumperský venkov – „Z lázní do lesů a hor, to je náš krásný region“. Podnětný seminář je výchozí diskuse pro uplatnění zkušeností BR DM, o.p.s. v připravovaných strategiích MAS v našem regionu. Termín uzávěrek pro předání zpracovaných strategií MAS byl posunut na 28. 2. 2016, takže vyplývá možnost pro uplatnění našich představ a návrhů (jako odborná pomoc) v „našich MASKách“.

Jednání na CHKO Pálava k porostním úpravám u Lednických rybníků (4. 11. 2015)

Pracovní schůzka měla za cíl sjednotit parametry projektu „Porostní úpravy na severních březích Lednických rybníků“. Projekt připravil ing. Jan Machovec v dřívějších letech a na základě dohody jej aktualizuje dle dohodnutých parametrů.

Kulatý stůl odborníků ÚSES v Brně (9. a 12. 11. 2015)

Ekologický institut Veronica Brno pořádá pravidelné semináře na téma ÚSES. Tentokrát bylo zvoleno téma „Aktualizace metodiky ÚSES“, kterou pro MŽP ČR připravuje RNDr. Martin Culek, CSc. V souvislosti s extrémními suchými údobími letošního roku byly na půdě BRDM, o.p.s. připraveny podněty zpracované pro obce a Svaz zakládání a údržby zeleně pro případné rozhodnutí MŽP o uvolnění rezerv na eliminaci škod suchem, které jsou na výsadbách ÚSES extrémní.

Koordináční pracovní schůzka ke Strategii MAS LVA (18. 11. 2015)

V Lednici se uskutečnila schůzka, na které byla dohodnuta spolupráce na vytvoření Strategie MAS LVA.

PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI V ROCE 2016

BR Dolní Morava, o.p.s. se v roce 2016 zaměří na odbornou a logistickou pomoc obcím a jiným subjektům při realizaci projektů zaměřených na zvyšování biodiverzity v zemědělské krajině. Bude dále vytipovávat vhodná území a připravovat projekty, které mohou získat dotace na realizaci z Operačního programu Životní prostředí. Výrazný podíl práce bude věnován ukončení projektu „Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů ŠLP Křtiny“.

OPS bude nadále aktivně vykonávat pozici Site-managera LVA a usilovat o vytvoření udržitelného systému pro vykonávání této funkce. Další plánované činnosti budou mimo jiné také zahrnovat optimalizaci turistické infrastruktury v jižní části BR Dolní Morava, znovuoobnovení spolupráce s Mezinárodní sítí modelových lesů a prohlubování spolupráce s Místními akčními skupinami a dalšími zájmovými skupinami v BR Dolní Morava.

DÁRCI A PARTNEŘI

Biosférická rezervace Dolní Morava, o.p.s. se jako neziskový subjekt snaží o zajištění dlouhodobého vícezdrojového financování všech svých aktivit. Část potřebných prostředků se dař generovat vlastní činností, ale plnění funkcí BR a realizace projektů by nebylo možné bez finanční podpory

grantových a dotačních programů a bez přispění jednotlivých dárců nebo projektových partnerů.

Děkujeme všem, bez jejichž finančního přispění bychom nemohli plnit své poslání.

MND, a.s.

Lesy ČR, s.p.

Alca Plast, s.r.o.

Zahrada Olomouc, s.r.o.

Dobrovolný svazek obcí LVA

Miroslav Volařík, s.r.o.

HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI V ROCE 2015

Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s.

ANOTACE ÚČETNÍ ZPRÁVY ZA ROK 2015

II. Zpráva o účetní závěrce

Prveďi jeme naďi přikládeň účetní závěrky společnosti Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s. sestavené na základě českých účetních předpisů, které se skládá z rozvahy k 31. 12. 2015, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2015 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Objektivitaver nezaujatého orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán společnosti Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který poskytuje za nechyby pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nepřesnosti způsobené podrobná nebo chybá.

Objektivitaver analýzy

Náři odpovědností je vyjádřit na základě nářiči nářiči výřek k této účetní závěrce. Náři jeme provedli v souladu se zákonem o auditu, mezinárodními auditními standardy a souvisejícími aplikačními doporučeními Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jeme povinni dodržovat etické požadavky a naplnovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné (materiální) nepřesnosti.

Audit zahrnuje provedení auditních postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zvažovaných v účetní závěrce. Výřek postupů závisí na šanci nářiči, zohlednění i vyhodnocení rizik významné (materiální) nepřesnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podrobná nebo chybá. Při vyhodnocování těchto rizik náři posouzí vnitřní kontrolní systémy souvazící pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem těchto posouzení je navržení vhodných auditních postupů, náři vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Náři též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jeme přitomřiči, že důkazní informace, které jeme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření nářiči výřek.

Výřek nářiči

Podle nářiči nářiči účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktív a pasív obecně prospšiči společnosti Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s., Ledšice, Zlamská ulice 69, PSČ 691 44, IČ: 269 38 171 k 31.12.2015 jakž i nářiči, výřek a výřekůň jejího hospodaření za rok končící 31.12.2015 v souladu s českými účetními předpisy.

V Brně 17. 2. 2016

Ing. Jiří Štěpánek
ev. č. náři, oprávněný 1 430
ŠKAMPA a spol., s.r.o.
ev. č. náři, oprávněný 202

Štěpánek

ŠKAMPA a spol., s.r.o. zapsaná v Registeru občanů v Brně v oddělení C, vložka I. 4099, se sídlem v Brně, Přílozova ša, IČ: 6460388, ev. č. náři náři oprávněný IČA ČR 302.

Ing. Jiří Štěpánek, statutární náři, ev. č. náři náři oprávněný IČA ČR 3438